Oświadczenie złożone
przez senatora Waldemara Kraskę
na 4. posiedzeniu Senatu
w dniu 19 stycznia 2012 r.

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości Jarosława Gowina

W imieniu mieszkańców powiatu Sokołów Podlaski i swoim wyrażam stanowczy sprzeciw wobec projektu zmian w strukturze sądownictwa w Polsce i praktycznej likwidacji Sądu Rejonowego oraz Prokuratury Rejonowej w Sokołowie Podlaskim.

W Sokołowie Podlaskim, zarówno w okresie międzywojennym, jak i powojennym, była siedziba sądu. Mieściła się tam również prokuratura. Jedynie w latach 1975–1989 na skutek arbitralnej decyzji ówczesnych władz komunistycznych Sokołów Podlaski został pozbawiony sądu i prokuratury.

Z dniem 1 stycznia 1990 r., na mocy oczekiwanej przez społeczność lokalną decyzji ministra sprawiedliwości, utworzone zostały Sąd Rejonowy i Prokuratora Rejonowa w Sokołowie Podlaskim. Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa w Sokołowie Podlaskim swoją właściwością obejmują miasto Sokołów Podlaski i osiem okolicznych gmin, na terenie których mieszka prawie sześćdziesiąt tysięcy osób. Wszystkie te jednostki administracyjne od 1 stycznia 1990 r. wchodzą w skład powiatu sokołowskiego, stanowiącego część składową województwa mazowieckiego. Z powiatem tym są ściśle związane, nie występują tu tendencje odśrodkowe.

Starania lokalnych władz i społeczności, mające na celu odtworzenie, a później utrzymanie Sądu Rejonowego i Prokuratury Rejonowej w Sokołowie Podlaskim, wynikały z przeświadczenia, że instytucje te są szczególnie ważnymi instytucjami ochrony prawnej, służącymi mieszkańcom powiatu sokołowskiego. Siedziba Sądu Rejonowego i Prokuratury Rejonowej w Sokołowie Podlaskim z uwagi na dogodność połączeń komunikacyjnych z gminami należącymi do obszaru ich właściwości zapewnia społeczeństwu powszechny dostęp do wymiaru sprawiedliwości.

Szczególna motywacja i waga przykładana przez władze i społeczności lokalne do pozostawienia Sądu Rejonowego i Prokuratury Rejonowej w Sokołowie Podlaskim w strukturze organizacyjnej spowodowały podjęcie działań zmierzających do zapewnienia tym ważnym dla istnienia powiatu instytucjom nowej, nowoczesnej, przestronnej i wybitnie funkcjonalnej siedziby, łącznie z wyłożeniem na ten cel znacznych, jak na realia finansowe tych jednostek, własnych środków finansowych.

W 2003 r. burmistrz miasta Sokołowa Podlaskiego rozwiązał umowę oddania terenu w użytkowanie wieczyste z Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Warszawie i nabył na rzecz Sokołowa Podlaskiego wszelkie prawa i roszczenia wynikające z poniesionych przez sprzedającego nakładów na przedmiotową nieruchomość za cenę 500 tysięcy zł.

Wcześniej wszystkie samorządy powiatu sokołowskiego ustaliły, że każda gmina i miasto Sokołów Podlaski oraz samorząd powiatowy będą partycypować w kosztach zakupu tych nakładów, a reprezentować ich będzie burmistrz Sokołowa Podlaskiego. Takie uzgodnienia miały na celu przekazanie zabudowanej nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa i rozpoczęcie prac adaptacyjnych z przeznaczeniem na siedzibę Sądu Rejonowego i Prokuratury Rejonowej w Sokołowie Podlaskim.

Realizując ten plan, burmistrz miasta na podstawie aktu notarialnego sporządzonego w 2003 r. przekazał nieodpłatnie własność działki o powierzchni 4 tysięcy 600 m^2 zabudowanej budynkiem administracyjno-biurowym na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Siedlcach. Pod koniec roku 2007 zakończony został proces adaptacyjny i w 2008 r. Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa w Sokołowie Podlaskim rozpoczęły pracę w nowej siedzibie. Na adaptację budynku na potrzeby sądu i prokuratury wydano łącznie 10 milionów 904 tysiące 690 zł 44 gr.

Budynek ten jest wizytówką zarówno powiatu sokołowskiego, jak i wymiaru sprawiedliwości. Jest najładniejszym budynkiem w mieście i powiecie. Jest przestronny, posiada obszerne, wysokie ciągi komunikacyjne, wygodne dla interesantów.

Ewentualna zmiana w nastawieniu do trwałości funkcjonowania Sądu Rejonowego i Prokuratury w Sokołowie Podlaskim na przestrzeni trzech lat byłaby zupełnie niezrozumiała i potraktowana jako instrumentalizm władzy, szczególnie iż miejscowe samorządy uzgodniły z resortem sprawiedliwości, że zakupiony przez nie obiekt za dużą, jak na tamte czasy i skromne możliwości samorządów, kwotę 500 tysięcy zł przekażą nieodpłatnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Siedlcach z przeznaczeniem na Sąd Rejonowy i Pro-

kuraturę Rejonową w Sokołowie Podlaskim. Samorządy wywiązały się z tego zobowiązania, co świadczy o wadze sprawy dla lokalnej społeczności. Likwidacja Sądu Rejonowego i Prokuratury Rejonowej w Sokołowie Podlaskim byłaby w tym kontekście zerwaniem wcześniejszej umowy pomiędzy samorządem lokalnym i resortem sprawiedliwości, działaniem niehonorowym, niweczącym dotychczasowy ogromny wkład finansowy i wysiłek organizacyjny. Przy tym odstępowanie od wcześniejszych uzgodnień przez tak poważne organy jak minister sprawiedliwości czy prokurator generalny odbierane być musi jako szczególnie rażące i nieprzystojące. Od kogo bowiem, jeśli nie od najwyższych organów władzy, należałoby oczekiwać wywiązywania się z uzgodnień i umów?

Gmach sądu i prokuratury jest monitorowany, strzeżony przez funkcjonariuszy ochrony, wyposażony we wszystkie niezbędne środki bezpieczeństwa, w tym bramkę i rentgen przy wejściu, jest dogodny dojazd od wewnętrznego dziedzińca dla samochodów z więźniami i aresztantami. Droga od drzwi wejściowych od strony zaplecza budynku do nowoczesnych pomieszczeń dla aresztantów jest bardzo krótka, całkowicie bezpieczna i bez dostępu dla osób postronnych. Podobnie jest z drogą z pomieszczeń dla aresztantów do sal rozpraw, gdzie dodatkowo zainstalowana jest na korytarzu opuszczana kurtyna, oddzielająca konwojowanych od stron, świadków, rodzin i publiczności. Budynek sądu dostosowany jest w pełni do poruszania się po nim osób niepełnosprawnych. Brak barier dla takich osób powoduje, że w sądzie mogą być zatrudnione osoby na wózkach inwalidzkich i takie osoby odbywają tu staże, co – jak na miejscowe warunki – jest czymś wyjątkowym. To wszystko składa się na wizerunek nowoczesnego obiektu, powstałego z inicjatywy miejscowych samorządów z udziałem znaczących środków finansowych, wyasygnowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości na adaptację.

Projekt funkcjonalny przewidywał dwanaście etatów sędziowskich, a z uwagi na rzeczywistą bazę lokalową mogłoby w tym obiekcie pracować więcej sędziów i pracowników administracyjnych. Odnosi się to również do prokuratorów.

Dbałość o całą Polskę, nie tylko o wielko- i średniomiejską, ale także o prowincjonalną, winna być nadrzędnym celem władz państwa, a zadbanie o równomierny rozwój powinno zapobiec degradacji kolejnych prowincjonalnych terenów kraju.

Mając na uwadze wszystkie wspomniane okoliczności, zwracam się z uprzejmą prośbą o pozostawienie Sądu Rejonowego w Sokołowie Podlaskim i Prokuratury Rejonowej w Sokołowie Podlaskim w strukturze organizacyjnej sądów powszechnych i prokuratury.

Waldemar Kraska